

I Åbyggeby på 40-talet

Ingrid Kärrström

DET HAR GÅTT 50 år efter andra världskriget, vilket uppmärksammats i TV och tidningar. Mina tankar går självfallet tillbaka till 40-talet Åbyggeby.

Mycket var annorlunda under den tiden. På byvägen kunde man möta långa led av militärer. På dåvarande Lundins gård (mitt emot Nilla Thaléns) var kokvagnar, där militärerna fick sin mat. Bybor samlades också där med kärll, för att få ta med sig lite mat hem. I hagen, bakom Bernhard Östlunds, hade soldaterna sina tält. De högre militärerna bodde i gårdar i byn.

I skolan var det inte heller sig likt. Vi fick sitta i källarutrymmet ibland, då militärerna hade samling i skolsalen.

Någon gång fick vi utrymma skolan och gå på led någonstans. Jag minns att när vi gick förbi Johan Perssons affär på Södra, så kom Persson ut och bjöd oss på varsin karamell. Vilken lycka!

Bastun skulle stå till militärernas förfogande ibland, och vi fick inte bada varje vecka som tidigare.

Det var högtidligt på Svenska flaggans dag. Då stod vi hela skolan runt flaggstången och sjöng nationalsången. Magister Sandholm hissade flaggan.

När man blev skickad till affären så skulle man ha kuponger med sig. Det var ju ransoneringar på det mesta. Nyheterna på radion var intressanta för de vuxna förstås, men besvärliga för oss barn. Man måste vara alldeles tyst då, och nyheterna var så långa, tyckte vi.

Ibland var det mörkläggningspapper sätts för fönstren.

Våra män i byn var inkallade till andra platser i landet. Min bror, som då inte var så gammal, fick besök varje dag av lekkamraterna Gun-Britt, Margot och Bengt. Så kom inte barnen på flera dagar. Min bror trodde att han visste orsaken. Han sa: "Nu har nog Olssons ungarna vurte inkallad när dom inte kommer." Ja, nog var allt, även i barnens värld, färgat av kriget. ☀

I skolan sjöng vi mest fosterländska sånger. Ni som gick i skolan på 40-talet, minns ni sången på nästa sida?

27. 28. Desvenske gossarnes sång. 27
Mel. af F. A. Frieberg.

1. Vi ä . ro Svenskar vi ock . så, Fa . stän vi ä . ro
2. Hvar är väl än - gen me . ra grön, Hvar är väl blomman
3. Hvar fins en him . mel me . ra blå Och me . ra skön, med

nu så små, Vårt fo - ster - land det ä . ska vi, Och
me . ra skön, An i det land der vi i frid Fram.
stjerner på, An den som hvättsi hö . gan Nord, Ut .

snart vi sto . ra bli. Vårt ö . ga ser att skönt det
gå vår barndoms . tid? Ja, vi det ä . ska till vår
öf . ver Sveriges jord? Hur glad den kla . ra vin . ter .

är, Att ä . ska det, vårt hjerta lär, Och glad vi tjunga
död Och by . ta ej, om ock man bjöd Oss stör . sta skatt i
dag På blanka i . sen å . ker jag Och far med mod från

om vårt land, Vårt kä - ra fo - ster - land.
an - nat land, Vårt dy - ra fo - ster - land.
bac . kens höjd På käl . ken ned med fröjd.

Verden 4 se textboken.

[Hillebygden, Nr. 2, 1995]